

DE GROTTENBEWONERS VAN DE CUEVA DE NERJA.

Als u ooit de Zuid-Spaanse Costa del Sol bezoekt, vergeet dan niet de grotten van Nerja te bezoeken. Ze zijn te bereiken langs de kustweg vanuit Malaga, niet ver van Almunecar, waar de prachtige toeristische weg uitkomt die vanuit het bekende punt Sospiro del Moro naar Almunecar afdaalt.

Langs die weg trekt men doorheen een stukje Sierra Nevada, dat ongetwijfeld in de lente en vroege zomer een entomologisch paradijs moet zijn.

Ik was er echter in de 2de helft van oktober, dus ...

De grotten van Nerja werden door 4 jongens ontdekt in januari 1959 en zijn zoals de meeste grotten, het resultaat van Karst-fenomenen: oplossing van kalkgesteente door koolzuurhoudend regenwater. Als het koolzuurgas geleidelijk uit het water ontsnapt, komt meteen de opgeloste kalk geleidelijk vrij onder vorm van druipstenen (stalactieten en stalagmieten).

De grot van Nerja ontstond in het Betisch Massief en wel in het gedeelte dat Betica sensu stricto of Penebetica genoemd wordt. Het is een Mesozoïsche kalksteenlaag tussen 150 en 130 miljoen jaar geleden ontstaan. De grotten van Nerja bevinden zich in het begin van het ouderdomsstadium van een grot. Ze worden door geleidelijke uitdroging gekenmerkt.

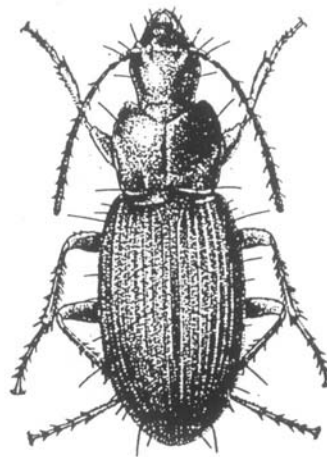
De voornaamste componenten van het microklimaat der grotten zijn: een constante temperatuur en constante vochtigheidsgraad. Deze componenten werden door de kanalisatie en opvang van het geïnfilterde water gewijzigd. Een andere versturende factor van dat subterrane, immer duistere milieu is de elektrische verlichting.

Echte grotten-bewonende insecten (troglofielen) zijn dan in de grot van Nerja zeldzaam geworden.

De meest zeldzame is de carabide *Platyderus lusitanicus speleus* Cobos nov. subsp. (4 ♀♀ in november en later in april 1961 4 ♂♂ en ♀♀). Deze insecten werden grondvallen: ingegraven potten bier als lokaas gevangen.

Hiermee ving men ook

Prystonichus baeticus Ramb. Binnen de species *Platyderus lusitanicus* is er een monofyletische subgroep met *P. lusitanicus speleus* Cobos met *P. lusitanicus saezi* Vuillefroy en *P. lusitanicus almeriense* Cobos. Cobos maakte een studie van de verspreiding van de species *P. lusitanicus* in Spanje en van de onderlinge relatie van de verschillende subspec. Het

Platyderus lusitanicus speleus

ook

1960

12

met

met

prototype en de meest primitieve vorm van *P. lusitanicus* schijnt zijn oorsprong gehad te hebben in de gebergten die in het noorden het oude Kastilliaanse hoogplateau begrenzen.

Dat de groep van *P. lusitanicus speleus* en *P. lusitanicus saezi* meer gespecialiseerd is en van jongere datum in de evolutie is, blijkt uit de tendens tot kanalisatie (uitholling) van de ribben tussen de strepen van dekschilden.

De 2 subspecies:

P. l. speleus zowel als *l. alhamillensis* zijn het resultaat van een zuidwaarts gerichte migratie tengevolge de laatste (Wurm) ijstijd. Het zijn beide troglofiele relikten uit tijd dat het in Andalusië veel vochtiger was. Deze

periode heeft tamelijk lang geduurd. Toen het klimaat droger werd, hebben deze twee troglofiele soorten de grotten opgezocht omdat daar de constante vochtigheidsgraad, die ze gewoon waren, nog voorhanden was. De zuidwaarts gerichte invasie-soorten met noordelijke oorsprong worden als relikten aangetroffen in het Andalusisch gebergte.

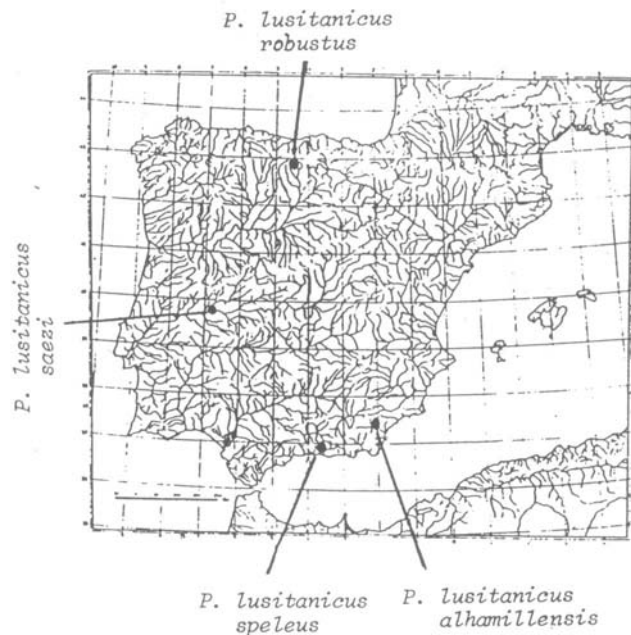
Prystonichus baeticus Rambur werd op dezelfde plaats als *P. l. speleus* aangetroffen in dezelfde vallen en ook met bier als lokaas. Deze troglofiele kever komt regelmatig voor in bijna alle grotten van Andalusië. Bemerkt dat troglofiele kevers verwant met niet-troglofiele soorten meestal een rosachtige of geelachtige kleur hebben. Dat is de kleur die de immature imagos soms vertonen in de pop of als ze pas uit de pop gekropen zijn. De oorzaak hiervan is dat de zwarte kleurstof melanine slechts gevormd wordt onder invloed van zonlicht.

Atheta coriaria Kraatz

Van deze buiten de grotten tamelijk algemeen voorkomende kever werd met kaas als voedsel, in november 1960 een exemplaar gevangen. Het is eigenlijk geen grottenbewoner, het is geen troglobie maar een troglomeen. Dit geval bewijst dat soorten die normaal buiten de grotten verblijven zich soms gemakkelijk aan de zeer speciale levenswijze van troglobionten kunnen aanpassen.

Conosoma cavicola Scriba

Eveneens met kaas werden 4 exemplaren van deze soort gevangen. Dit kevertje schijnt in alle Andalusische grotten voor te komen.

de
P.
van
een